

BOGSTART

21. januar 2015

Interviews med Bogstart-medarbejdere:

Hvilke faglige gevinster og udfordringer giver Bogstart dig?

I forbindelse med Bogstart-seminaret 2014 har Bogstart interviewet fire Bogstart-formidlere om de faglige gevinster og udfordringer, deres arbejde med Bogstart giver dem.

Børnebibliotekar Rasmus Hald Jensen, Hedehusene Bibliotek

Har arbejdet med Bogstart siden 2009 i Charlotteager i Høje-Taastrup Kommune.

Hvad oplever du som den største fordel ved at arbejde med Bogstart?

- Når vi giver børnene et positivt tidligt møde med biblioteket, vender de tilbage senere i livet. Det oplever vi med flere af de Bogstart-familier, vi har fulgt siden starten i 2009. En af de første familier, jeg besøgte, da vi startede projektet, var fx en afrikansk familie med trillingepiger. De er 6 år nu, og når de kommer på biblioteket, og jeg fortæller, at "jeg var jo hjemme hos jer, da I var babyer, fordi jeg havde nogle pakker med bøger til jer", synes de, at det er sjovt, og vi har med det samme en god kontakt. De bruger biblioteket flittigt og er et rigtig godt eksempel på, at det lange træk med at opbygge gode biblioteksbrugere giver bonus.

Derfor er det vigtigt, at vi sikrer børn gode, tidlige møder – både med biblioteket som sted, og med de medier, vi kan tilbyde.

Og selvom det har taget os tid at etablere os i beboernes bevidsthed i Charlotteager, fordi biblioteket ligger 15 minutter derfra, er det lykkedes: Når vi tre Bogstart-formidlere går på besøg, kan vi mærke, at folk kender til projektet. De hilser også, når vi møder dem i supermarkedet, og en del kommer på biblioteket. Samtidig fortsætter de børn, vi besøger som Bogstartere, jo i Charlotteagers vuggestue og børnehave, som bruger biblioteket meget flittigt. Og vi kan helt tydeligt mærke, at Bogstart-børnene har bedre forudsætninger og er mere trygge ved biblioteket og bøgerne, fordi de har et tilknytningsforhold til biblioteket, der er etableret i deres helt tidlige barndom.

Hvordan beriger det dig fagligt at være med i Bogstart?

- Fagligt er det interessant for mig at udforske feltet sprogstimulering – det har åbnet for ny viden. Men det mest berigende er møderne med familierne, der be- og afkræfter en masse af mine fordomme om, hvordan man bor og lever i et ghettoområde. Det giver en helt ny indsigt i de forskellige grupper, der bruger biblioteket, når vi møder dem i deres hjem og i øjenhøjde, en til en. Det nyder jeg rigtig meget. Det er i forvejen vigtigt for os, at vi etablerer relationer, fordi vi arbejder på et filialbibliotek og betjener et lokalmiljø – der er en anden stemning i en lille lokal filial end på et mere anonymt hovedbibliotek. Det kan vi bruge som et bevidst greb i vores formidlingsstrategier og i vores måde at møde brugerne på.

BOGSTART

21. januar 2015

Bogstart har også bragt mig i tættere kontakt med de boligsociale medarbejdere, pædagoger og lærere her i området. Det har givet mig ny indsigt i den indsats, de andre lokale aktører gør for at styrke sprogstimuleringen hos børnene, og hvilke potentialer, der er for at vi kan arbejde sammen på tværs.

Hvad er din største udfordring ved at lave Bogstart?

- Vi startede i 2009 med en masse diskussioner om mulige problematikker, der kunne opstå i forbindelse med mødet med folk i deres eget hjem. Fx at jeg er en mand, og at nogle muslimske familier måske ville være utrygge ved at lukke mig ind, hvis der ikke var en mand fra familien tilstede. Men når det har været tilfældet, er hjemmebesøget helt naturligt bare foregået på dørtrinet og i øvrigt været helt uproblematisk.

Svenskerne skal nu i gang med deres Bogstart-projekt, og de har de samme diskussioner, som vi havde i 2009. Men alle de problemstillinger, vi havde oppe at vende for 6 år siden, er blevet punkteret, selvom vi har haft sjove oplevelser – fx med bedstefar som tolk, selvom han ikke forstod dansk, fordi samtalen med mig skulle foregå mand til mand. Eller min samtale med familiens mandlige overhoved på gulvet ved en voksdug, mens kvinder og børn fortrak ind på et værelse. For det er selvfølgelig familiens spilleregler, der gælder, når jeg besøger dem som gæst: Der findes ikke en fast drejebog, jeg kan følge – hvert besøg er forskelligt, og jeg skal tune individuelt ind på hver eneste familie, jeg besøger.

En anden udfordring er, at vi nogle gange mødes af en lukket dør, selvom vi har aftalt med familien, hvornår vi kommer. Og det er stadig meget svært for os at få en del af familierne hen på biblioteket og hente deres bogpakker, når barnet er 18 måneder og 3 år. Det er nok vores største udfordring. Derfor tager vi en runde en gang i mellem, hvor vi pakker bilen og kører rundt og stemmer dørklokker eller hænger bogpakken på dørhåndtaget, hvis der ikke bliver åbnet.

Vi forsøgte også i maj at lave et arrangement i aktivitetshuset med sang, balloner, mad og bogpakke-uddeling, hvor vi inviterede familierne gennem deres institutioner. Men der kom ikke nogen. Nu overvejer vi, om vi skal lave et udendørs arrangement i 2015, hvor vi på selve dagen tager rundt til familierne og ringer på med en lille gave og en invitation til at komme ned på pladsen og være med.

Bibliotekar Dorthe Grønbæk, Fredericia Bibliotek:

Har arbejdet med Bogstart et par år i medborgerhuset i boligområdet Korsværtparken, hvor biblioteket har flere tilbud.

Hvad oplever du som den største fordel ved at arbejde med Bogstart?

- Den største fordel er helt klart, at vi kommer ud til de folk, der ikke har nemt ved selv at finde biblioteket: Bogstart giver os mulighed for at række hånden ud og lave opsøgende arbejde ude hos dem, der har behovet. Der tales jo rigtig meget

BOGSTART

21. januar 2015

om, hvor vigtig tidlig indsats er, og skal vi gøre en forskel for de 0-3 årige, er det hele afgørende, at vi får oplyst deres forældre om, hvor vigtigt det er, at de stimulerer deres børns sprog, helt fra de er spæde: For der er ikke mange forældre til børn på 6 måneder, der af sig selv kommer ind på biblioteket og spørger, hvad de kan læse for deres barn. Biblioteket byder heller ikke selv på ret mange aktiviteter målrettet de 0-3 årige. Set i det lys, er Bogstart et utroligt vigtigt projekt.

Hvordan beriger det dig fagligt at være med i Bogstart?

- Jeg skal formidle på en helt anden måde, end når jeg står hjemme på biblioteket med mit navneskilt på brystet og alle bøgerne i ryggen: Jeg kommer jo ud af min trygge ramme og skal udøve min faglighed i en ny kontekst, hvor jeg skal sælge varen til nogen, der ikke selv har opsøgt den. Det bringer min faglighed i spil på helt nye måder, som jeg lærer rigtig meget af.

Samtidig lærer jeg utrolig meget nyt om de mennesker, der bor her i området. Det er virkelig en øjenåbner at komme hjem at besøge folk: Pludselig opdager du, at tingene ikke er så sorthvide, som du måske tror, når du går inde på dit bibliotek og kommer til at tænke i os herinde og dem derude, som du skal have lokket herind. Når du kommer tæt på et enkelte menneske, opdager du en masse nye facetter, nuancer og tilgange til dem.

Hvad er din største udfordring ved at lave Bogstart?

- At jeg skal sætte mig selv i spil hjemme hos folk i deres private rammer. Det har dog ikke været så svært, som jeg først troede: Det viste sig hurtigt, at det falder både min kollega og jeg rimelig let, når vi står i situationen.

Men det er markant anderledes, at du ikke længere opererer på dit eget territorium – du er pludselig på besøg, du skal tage sko og frakke af, du har din private taske med, og du skal sætte din personlighed fagligt i spil på en måde, du normalt ikke gør på biblioteket.

Det er fx vigtigt, at du er god til at skruer på de knapper, der handler om at skabe relationer – det skal som regel til, for at du kan finde en indgang til at få formidlet dit budskab og dine pointer på en måde, som motiverer forældrene. Du kan have fået fyldt nok så meget teoretisk viden på hjemmefra, men når du er ude i virkeligheden, er du nødt til at kunne formidle den på en måde, hvor dine pointer fæstner sig hos modtagerne.

Bibliotekar Helle Momme, Aalborg Bibliotekerne

Har arbejdet med Bogstart på Trekanten bibliotek & kulturhus i Aalborg Øst siden 2009. Biblioteket ligger i et boligbyggeri med mange et barns-familier, som er studerende eller har anden etnisk baggrund.

BOGSTART

21. januar 2015

Hvad oplever du som den største fordel ved at arbejde med Bogstart?

- At jeg får mulighed for at komme hjem til de borgere, der ikke kender biblioteket, og ellers aldrig ville komme her. Gennem Bogstart får jeg en langt mere personlig kontakt med dem.

Hvordan beriger det dig fagligt at være med i Bogstart?

- Rent fagligt har Bogstart gjort mig mere opmærksom på den betydning, sprogstimulering har – jeg har fået en meget større faglig ballast på området via Bogstarts seminarer og kurser. Dvs. egentlig har jeg jo gjort mange af tingene i forvejen, men jeg har ikke været så bevidst om deres betydning, som jeg nu er, når jeg er ude hos familierne og formidler budskabet om, at det er vigtigt og godt at læse for sine børn.

Jeg er også blevet mere opmærksom på hvor mange forskellige typer borgere, der findes i mit område, og på værdien af den personlige kontakt og mulighed for at skabe en relation, som det opsøgende biblioteksarbejde ude i folks eget hjem giver: Mange vover sig aldrig ind på biblioteket, fordi de ikke ved, hvad det er for et sted, eller fordi de ikke tror, at de er velkomne.

Derfor oplever jeg Bogstart som et fantastisk projekt, der åbner døre for os, så vi når meget bredere ud, og så langt flere mennesker i vores område får glæde af vores biblioteksbetjening. Det giver så mange mennesker så meget, de ellers ikke ville få. Derfor håber jeg, at Bogstart bliver permanent, når projektperioden slutter i 2016. Men det tager tid og koster penge at være opsøgende, så det er jo et spørgsmål om, hvordan ressourcerne prioriteres.

Hvad er din største udfordring ved at lave Bogstart?

- Jeg har siddet meget alene med opgaven. Hvis Bogstart bliver permanent, vil det være godt med en central person eller en samlende ramme, der støtter op om vi Bogstart-formidlere med en idébank til aktiviteter, en skabelon til et visitkort og andre små greb, der får det til at glide nemmere. Fremfor at vi skal sidde hver for sig og opfinde den dybe tallerken igen og igen – det er der brugt for meget krudt på undervejs, synes jeg.

Kulturformidler og projektmedarbejder Najat Bahij, Vollsmose Bibliotek

Har arbejdet med Bogstart siden 2012 i det boligsociale område Vollsmose i Odense. Har været nomineret til prisen Årets Borger for sit store engagement i Bogstart.

Hvad oplever du som den største fordel ved at arbejde med Bogstart?

- Det særlige er, at vi giver børnene her i området en lige start, fordi vi kommer hjem til dem: Uanset hvilken baggrund, de har, sikrer vi, at alle børnene, fra de er

BOGSTART

21. januar 2015

helt små, får inputs og en lige mulighed for at få stimuleret deres sproglige udvikling, så de klarer sig bedre senere i livet.

Samtidig er Bogstart-familierne en speciel målgruppe at arbejde med for bibliotekets medarbejdere, fordi de fleste af de familier, vi besøger, ikke selv har tænkt på at opsøge biblioteket. Uden Bogstart ville biblioteket aldrig komme i kontakt med dem.

Fordi vi følger børnene fra de er 6 måneder, får vi et rigtig godt indblik i, hvilken familie, de kommer fra. Derfor kan vi give både børnene og deres forældre den helt rigtige hjælp, når de kommer på biblioteket – og de får dermed et tydeligt signal om, at biblioteket er for alle.

For de fleste forældre, jeg møder, er det også helt ny viden, at biblioteket spiller en vigtig rolle i forhold til at styrke deres barns sprogudvikling og give barnet de bedste forudsætninger for at lære. Uanset hvilken baggrund forældrene har, og hvor mange børn de har i forvejen, er det meget overraskende for de fleste, at det ikke kun er i skolen, man tænker på det, og at det gør en stor forskel for barnet, at det får stimuleret sit sprog, helt fra det er lille.

Hvordan beriger det dig fagligt at være med i Bogstart?

- Bogstart giver mig rigtig gode muligheder for at udvikle min faglighed og min kommunikationsevner. Det er meget berigende for mig at møde familier med så mange forskellige baggrunde – både kulturelt og socialt. Det gør mig mere åben og styrker min evne til at argumentere fagligt overfor mange forskellige målgrupper og mennesker.

Hvad er din største udfordring ved at lave Bogstart?

- Min største bekymring er, om Bogstart fortsætter eller ej. For hvis vi ikke har Bogstart, hvordan skal vi så få fat i familierne og sikre, at alle børn får mulighed for at få stimuleret deres sprog fra starten?

Selve mødet med forældrene ser jeg ingen udfordringer i: Bogstart er jo et tilbud, familien kan sige nej tak til. Og når de takker ja til at vi kommer på besøg, inviterer de os jo selv indenfor. Derfor er det nemt for mig med det samme at træde ind i rollen som en faglig gæst med et budskab. Jeg bruger ikke så meget tid på relationsarbejdet, men starter med det samme med at forklare, at jeg kommer, fordi jeg har en gave til barnet fra Bogstart-projektet, fordi det er vigtigt for barnet at blive stimuleret sprogligt, da det så vil klare sig bedre, når det bliver større. Og at et godt sprog er afgørende for at barnet kan forstå alle fag i skolen, også matematik, fysik og kemi.

Jeg er uddannet pædagog, så jeg er vant til at formidle i øjenhøjde. Min kulturelle baggrund betyder desuden, at jeg har let ved at tune ind på, hvordan kulturen er i de hjem, hvor familierne har en anden etnisk baggrund end dansk. Men når jeg besøger etnisk danske familier bruger jeg mere energi på at lægge mærke til de små signaler og skabe en god relation – bl.a. fordi jeg tænker, at de måske synes,

BOGSTART

21. januar 2015

at det er mærkeligt, at jeg med min etniske baggrund kommer og fortæller dem om betydningen af det danske sprog.

Teksten er udarbejdet af journalist Monica C. Madsen